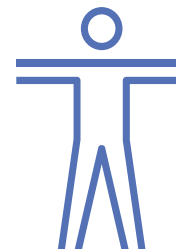

Opsamling: Sundhedsfaglige tilsyn på osteopatiområdet 2022

I 2022 gennemførte Styrelsen for Patientsikkerhed i alt 51 sundhedsfaglige tilsyn med behandlingssteder på osteopatiområdet. Tilsynene havde til formål at vurdere patientsikkerheden og understøtte læring på behandlingsstederne. De tog udgangspunkt i et sæt målepunkter, som bl.a. omhandlede journalføring, diagnostik, informeret samtykke og hygiejne.

Baggrund for tilsynene

I 2018 blev der indført en selvstændig sundhedsfaglig autorisation for osteopater. Autorisationen indebærer, at behandlingssteder, hvor autoriserede osteopater udfører behandling, har pligt til at lade sig registrere i Behandlingsstedsregisteret og er omfattet af det sundhedsfaglige tilsyn. I løbet af 2022 gennemførte Styrelsen for Patientsikkerhed for første gang en række tilsyn med behandlingssteder inden for osteopatiområdet.

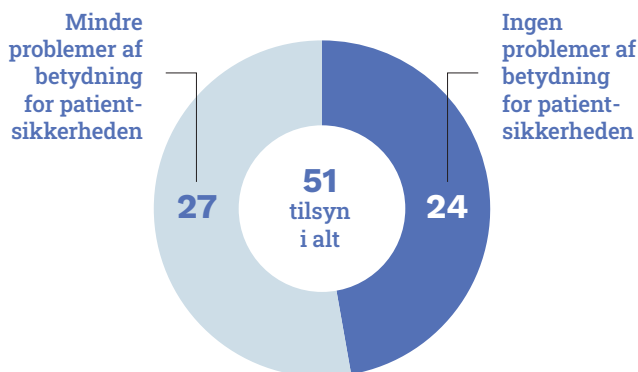
Forud for tilsynsrækken blev der udviklet et sæt **målepunkter**, der afspejler de vigtigste patientsikkerhedsmæssige problemstillinger på området, herunder journalføring, diagnostik og behandling, informeret samtykke, overgange i patientforløb og hygiejne. Der blev også udviklet **refleksionspunkter** med fokus på læring og dialog om forholdsregler ved akut opstået sygdom og hjertestop samt om faglig opdatering og sparring. Målepunkterne og refleksionspunkterne blev udviklet med input fra en række faglige organisationer og selskaber.

De behandlingssteder på osteopatiområdet, der fik tilsynsbesøg, blev udvalgt ved en stikprøve fra Behandlingsstedsregisteret. I alt fik 51 behandlingssteder på osteopatiområdet besøg af det sundhedsfaglige tilsyn i 2022.

Resultater fra tilsynene

Resultaterne fra tilsynene viser, at 24 af de behandlingssteder på osteopatiområdet, der fik tilsynsbesøg i 2022, opfyldte samtlige målepunkter. Der var altså ingen problemer af betydning for patientsikkerheden. Ved 27 af tilsynene konstaterede vi mindre problemer af betydning for patientsikkerheden.

"Mindre problemer af betydning for patientsikkerheden" indebærer, at der ved tilsynsbesøget var ét eller flere målepunkter, som ikke var opfyldt, men at vi vurderede, at der var tale om forhold, som ikke indebar en større risiko for patientsikkerheden, og at det enkelte behandlingssted relativt let ville kunne rette op på disse forhold.

Styrelsen for
Patientsikkerhed

E-mail: stps@stps.dk
Tlf.: +45 7228 6600

www.stps.dk

Opsamling: Sundhedsfaglige tilsyn på osteopatiområdet 2022

Fokus på læring og videndeling

Generelt bar tilsynene på osteopatiområdet præg af læring og dialog, og der blev taget godt imod tilsynet på behandlingsstederne. Mange behandlingssteder på området er mindre, privatejede klinikker, og mange osteopater er også autoriserede fysioterapeuter, som for nylig er blevet akkrediteret. Resultaterne fra tilsynene peger på, at der generelt er et højt patientsikkerhedsmæssigt niveau på området, og at der er en stærk faglighed blandt de autoriserede osteopater.

Vi har indtryk af, at der i vidt omfang foregik videndeling på tværs blandt osteopater undervejs i den periode, tilsynene blev gennemført, og at fund fra tilsyn blev kommunikeret ud i faglige netværk.

Journalføring

De målepunkter, der gav anledning til flest anmærkninger ved tilsynene, drejede sig om journalføring. Journalen er et vigtigt arbejdsredskab for sundhedspersoner, og det er afgørende, at man let kan genfinde nødvendige oplysninger om indikation, behandlingsplaner, resultater af undersøgelser og prøver m.m.

Ved 33 procent af tilsynene var der mangler i journalføringen af indikation for behandling og/eller opfølgning på undersøgelser og behandling. Det er vigtigt, at relevante oplysninger om undersøgelse og behandling journalføres, så man er sikker på, at der kan følges op, fx på resultater af undersøgelser, og man kan følge udviklingen i et behandlingsforløb over tid.

Ved 16 procent af tilsynene var der mangler i journalføringen af bl.a. patientens informerede samtykke til behandling. Patienternes ret til selvbestemmelse skal understøttes af et journalført samtykke, hvor det fremgår, hvilken information patienten har fået, og hvilke aftaler der er indgået med patienten om behandlingen. Desuden er det vigtigt, fx ved behandlerskifte, at andre sundhedspersoner, kan se, hvilken information patienten har fået tidligere.

Diagnostik

To af de målepunkter, der gav anledning til flest anmærkninger ved tilsynene, handlede om diagnostik af patienter. Det drejede sig om patienter med hovedpine som primær klage og patienter med lændesmerter med udstråling til underkøben (under glutealfolden).

Ved en del tilsyn var der ikke foretaget blodtryksmåling på patienter med hovedpine som primær klage, som ellers er anerkendt klinisk praksis for at sikre, at hovedpinen ikke skyldes for højt blodtryk. Under tilsynene havde vi gode drøftelser med osteopaterne om vigtigheden af at måle blodtryk hos netop denne patientgruppe. Vi fik i mange tilfælde oplyst, at blodtryksmåling fremover vil blive foretaget rutinemæssigt hos disse patienter, og resultaterne af undersøgelserne vil blive journalført, så man kan orientere sig om undersøgelserne på et senere tidspunkt.

**Styrelsen for
Patientsikkerhed**

E-mail: stps@stps.dk
Tlf.: +45 7228 6600

www.stps.dk

Opsamling: Sundhedsfaglige tilsyn på ostepatiområdet 2022

Ved journalgennemgang ved tilsynene var der en del eksempler på, at undersøgelser i forbindelse med diagnostik var udført, men ikke journalført. Således oplyste en del osteopater, at de havde foretaget relevante undersøgelser, fx test af aktiv bevægelighed, neurologisk test eller strakt benløft-test, men ikke beskrevet undersøgelse i journalen.

Terminologi

Under tilsynsbesøgene havde vi gode drøftelser med osteopaterne om, hvad der er vigtigt at være opmærksom på i forhold til journalføringen. Da der ikke er nogen osteopatuuddannelse i Danmark, er alle osteopater uddannet i udlandet. Det betyder, at der i mindre grad end for mange andre faggrupper er en ensartet, fælles dansk terminologi inden for faget. Det stiller krav til osteopaterne om at sikre, at journalen er ført på dansk og skal være umiddelbart forståelig for en anden sundhedsperson, der evt. skal overtage behandlingen af en patient.

Journalssystemer

Et andet opmærksomhedspunkt under tilsynene var brugen af journalssystemer. I nogle it-systemer til journalføring er det muligt at rette eller slette journalnotater, uden at de oprindelige notater er tilgængelige. Det er i strid med reglerne for sundhedsfaglig journalføring, og derfor er det vigtigt, at man som sundhedsperson er opmærksom på, at der skal være en patientsikker praksis for journalføring, uafhængig af hvilket system man bruger til at føre journal.

Hygiejne

På nogle behandlingssteder har vi rådgivet om patientsikre rutiner for hygiejne. Det gælder bl.a. i forhold til brug af fingerringe, som ikke er patientsikkert ved manuel berøring/håndtering af patienter. Det gælder også i forhold til arbejdsdragter, håndklæder og linned, om skal vaskes efter de Nationale Infektionshygiejniske retningslinjer (NIR) for at minimere risikoen for overførsel af infektioner.

Generelt højt patientsikkerhedsmæssigt niveau

Resultaterne fra tilsynene på osteopatiområdet peger på, at der generelt er et højt patientsikkerhedsmæssigt niveau på området. Osteopatisk behandling kræver ikke henvisning fra en læge. Derfor er det vigtigt, at osteopaten er grundig i sin udredning af patienten. Osteopaterne gav udtryk for, at de var meget bevidste om at opfordre patienter til at opsøge egen læge, hvis de vurderede, at der var behov for yderligere udredning.

Osteopaterne havde generelt relevant viden om førstehjælp, holdt sig løbende opdateret på kurser og kunne gøre rede for placeringen af nærmeste hjertestarter. Der var også generelt fokus på kontinuerlig, relevant sparring og vidensdeling i faglige netværk samt faglig opdatering via kurser og litteratur. Mange havde desuden glæde af sparring med andre sundhedsfaglige kolleger i klinikfællesskaber.

Målepunktopfyldelse

På næste side ses opfyldelsen af målepunkter for samtlige tilsyn på osteopatiområdet.

**Styrelsen for
Patientsikkerhed**

E-mail: stps@stps.dk
Tlf.: +45 7228 6600

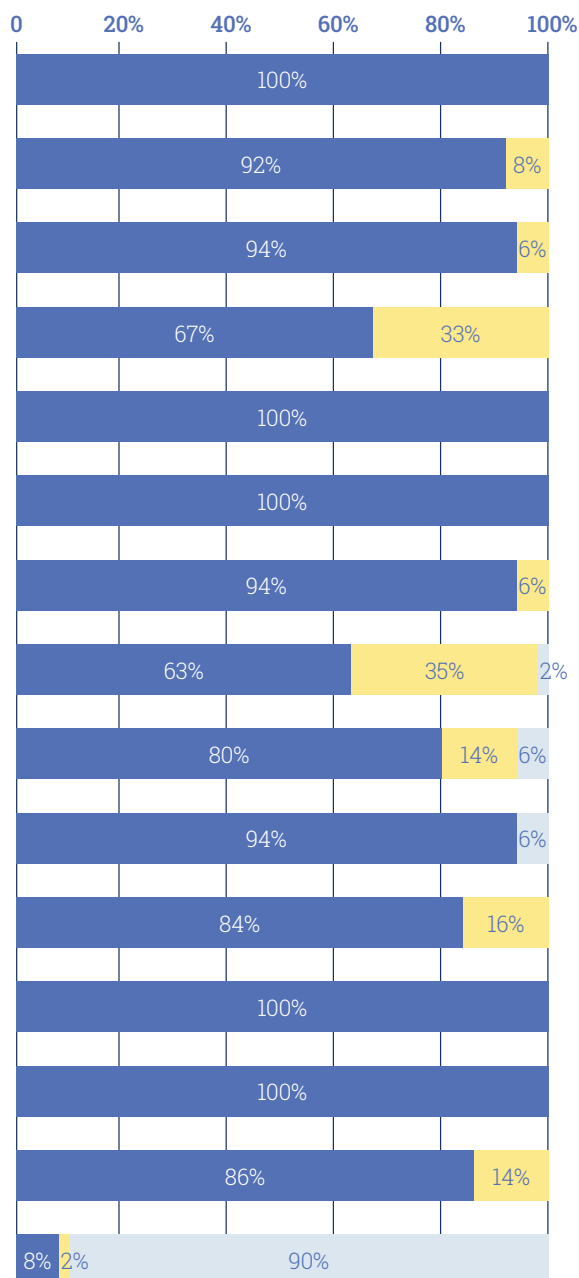
www.stps.dk

Opsamling: Sundhedsfaglige tilsyn på ostepatiområdet 2022

Målepunktopfyldelse

1. Interview om korrekt identifikation af patienter og sikring mod forvekslinger
2. Interview om journalføring
3. Journalgennemgang om formelle krav til journalføring
4. Journalgennemgang af indikation for og opfølgning på undersøgelser og behandlinger
5. Interview om indikation for og opfølgning på undersøgelser og behandlinger
6. Interview om screening for alvorlig patologi og opfølgning på fund af alvorlig patologi
7. Journalgennemgang vedrørende dokumentation af screening og opfølgning på fund af alvorlig patologi
8. Journalgennemgang vedrørende diagnostik af patienter med hovedpine som primær klage
9. Journalgennemgang vedrørende diagnostik af patienter med lændesmerter med udstråling til underkøben (under glutealfolden)
10. Journalgennemgang vedrørende opfølgning af patienter med lændesmerter med udstråling til underkøben (under glutealfolden)
11. Journalgennemgang af informeret samtykke til behandling
12. Interview om informeret samtykke til behandling
13. Interview om overlevering af oplysninger ved overflytning mellem afdelinger eller sygehuse eller til andre samarbejdspartnere
14. Interview om infektionshygiejne
15. Øvrige fund med patientsikkerhedsmæssige risici

■ Opfyldt ■ Ikke opfyldt ■ Ikke aktuelt

Styrelsen for
Patientsikkerhed

E-mail: stps@stps.dk
Tlf.: +45 7228 6600